

Spor Merkezine Giden Yetişkin Bireylerin Yeni Tip Korona Virüse (Koronavirüs Hastalığı 2019) Yakalanma Kaygısının İncelenmesi

Investigation of the Anxiety of Adult Individuals Attending Sports Centers to Catch the New Type of Coronavirus Disease 2019

Kıvanç BURU
Mehmet Şirin GÜLER

Kafkas Üniversitesi, Sarıkamış
Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu,
Antrenörlük Bölümü, Kars, Türkiye

Bu çalışma Kıvanç BURU'nun yüksek lisans tezinden esinlenilerek üretilmiştir.

This study was inspired by Kıvanç BURU's master's thesis.

Geliş Tarihi/Received: 04.09.2023

Kabul Tarihi/Accepted: 20.10.2023

Yayın Tarihi/Publication Date: 20.11.2023

Sorumlu Yazar/Corresponding Author:
Mehmet Şirin GÜLER
E-mail: mehmet091@hotmail.com

Cite this article as: Buru, K., & Güler, M. Ş. (2023). Investigation of the anxiety of adult individuals attending sports centers to catch the new type of corona virus (corona virus 2019). *Research in Sport Education and Sciences*, 25(4), 105-110.

Copyright@Author(s) - Available online at sports-sciences-atauniipress.org

Content of this journal is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

ÖZ

Araştırmada, spor merkezlerine giden yetişkin bireylerin yeni tip korona virüse (COVID-19) yakalanma kaygısının incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmaya bir spor merkezine kayıtlı olan ve aktif olarak spor yapan 177 erkek ve 155 kadın birey olmak üzere toplam 332 kişi katılmıştır. Araştırmada Kişisel Bilgi Formu "Sporcuların COVID-19 Yakalanma Kaygısı Ölçeği (SYTKYKÖ)" veri toplama aracı olarak kullanılmıştır. Araştırmaya katılan bireylerin cinsiyeti ile hem bireysel ve sosyalleşme kaygı alt boyutlarında hem de genel toplam puanlarında anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir. Yine araştırmaya katılan bireylerin yaşları ile hem bireysel ve sosyalleşme kaygısı alt boyutunda hem de genel toplam puanlarında anlamlı farklılık tespit edilememiştir. Haftalık spor yapma sıklığı türüne bakıldığında ise yine hem bireysel kaygı ve sosyalleşme kaygısı alt boyutunda hem de genel toplam puanlarında anlamlı farklılıklar görülmüş olup haftalık 1 gün spor yapan bireylerin haftalık 4-5 gün spor yapan bireylere kıyasla kaygı düzeylerinin daha yüksek olduğu ve haftalık 2-3 gün spor yapan bireylerin ise haftalık 4-5 gün spor yapan bireylere göre daha kaygılı olduğu tespit edilmiştir. Araştırmamızda kronik hastalık durumuna göre hem bireysel ve sosyalleşme kaygısı alt boyutlarında hem de genel toplam puanlarında anlamlı farklılık tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Kaygı, COVID-19, fitness, spor, spor merkezi

ABSTRACT

The study aimed to examine the anxiety of adult individuals attending sports centers about catching the new type of coronavirus 2019. A total of 332 individuals, 177 male and 155 female individuals, who were registered to a sports center and actively engaged in sports, participated in the study. In the study, "Personal Information Form" and "Athletes' Anxiety Scale for Catching New Type of Coronavirus (COVID-19) (SYTKYKÖ)" were used as data collection tools. Significant differences were found in both individual and socialization anxiety subdimensions and general total scores based on gender of the individuals participating in the study. Again, no significant differences were found between the ages of the individuals participating in the study and both individual and socialization anxiety subdimensions and general total scores. When the type of weekly sports frequency was examined, significant differences were observed in both individual anxiety and socialization anxiety subdimensions and general total scores, and it was determined that individuals who do sports 1 day a week have higher anxiety levels compared to individuals who do sports 4-5 days a week, and individuals who do sports 2-3 days a week are more anxious than individuals who do sports 4-5 days a week. In our study, a significant difference was found in both individual and socialization anxiety subdimensions and general total scores according to chronic disease status.

Keywords: Anxiety, COVID-19, fitness, sport, sport center

Giriş

Tüm dünyayı etkisi altına alan yeni tip korona virüs (COVID-19) birçok alanda olduğu gibi spor alanında da etkisini göstermiştir. Pandemiye bağlı olarak alınan kararlarla beraber yaşam tarzlarımızda önemli değişiklikler ortaya çıkmıştır. Bu nedenle ev karantina sürelerinin uzaması, spor merkezlerinin kapatılması ve hareket alanlarımızın kısıtlanması çeşitli sağlık sorunlarıyla karşı karşıya kalmamıza sebep olmuştur. Özellikle sadece spor merkezlerinde egzersiz yapma fırsatı olan ve bunu düzenli olarak yapan yetişkin bireylerin korona virüse yakalanma kaygı düzeyinin belirlenmesi önem arz etmektedir. 21.yüzyılın getirdiği teknolojik gelişmeler, sosyal medya, iş yaşamındaki programlanma ve makileşme insanların boş zamanlarının oluşmasına sebep olmuştur. Oluşan bu boş zamanı en iyi şekilde değerlendirme arzusu beraberinde spora olan ilgiyi arttırmıştır. Standart yaşam normlarından uzaklaşmak, sosyalleşmek ve farklı aktiviteler ile hareketliliği sağlamak için son dönemlerde popüler olan fitness gibi spor branşlarına olan ilgiyi arttırmıştır. Özellikle artan spor ilgisiyle beraber spor endüstrisi ve özel spor tesislerinin de gelişimi hız kazanmıştır Ekren ve Çağlar (2003). Spor alanında toplumun sosyal ihtiyaçlarını karşılayan ürün ve üretim gösteren birimlere spor işletmeleri adı verilmektedir. Genel amaçları insanların fiziksel aktivite ve spor ihtiyaçlarını karşılamak olan bu işletmeler maddi kazanç da sağlayabilmektedirler Ekenci ve İmamoğlu (2002). Gelişen ve değişen teknolojiyle doğru orantılı olarak spor alanında da hızlı bir değişim görülmektedir. Birçok özelliğiyle insanları cezbeden spor, sosyallik, birliktelik ve sağlıklı olmanın bir göstergesi olarak ülkemizde ve dünyada birçok spor branşına olan ilgiyle beraber son yıllarda fitness, crossfit, zumbaa ve pilates gibi salon egzersizlerine olan ilgiyi de arttırmıştır Yetim (2019). Dil, din, ırk ayırt etmeden insanlığı birleştiren büyük bir kitle aracı olarak spor evrensel bir olgudur. Temel amacı fiziksel uygunluğu geliştirmek hareketsiz yaşamın getireceği olumsuzlukları ortan kaldırmak ve beden sağlığını sağlamak olan spor ayrıca düzenli olarak yapıldığında hem fizyolojik hem de psikolojik olarak insan sağlığını etkilediği bilinmektedir Güdül (2008). Yarışma amacının dışında olarak sağlıklı en iyi düzeyde tutma düşüncesiyle spora olan ilgi yaşam boyu spor olarak her geçen gün artmaktadır.

Hayatımızın bir parçası olan ve sorunlara karşı hazırlıklı olma, hızlı karar alma ve çözümlenme yapmamıza yardımcı olan kaygıdır. Kaygı aynı zamanda bir sorunla karşı karşıya kaldığımızda kişinin bu soruna bedensel, zihinsel ve duygusal olarak verdiği uyarılmışlık halidir Manav (2011). Genellikle kaygı ve korku birbirleriyle sık sık karıştırılırlar da korku; kaynağı belli olan bir tehlikeye karşında ortaya çıkan heyecansal bir durumdur. Kaygı ise kaynağı belli olmayan tehlikelere karşı verilen heyecansal ve içsel bir tepkidir Çevik (1993). Yaş, cinsiyet, eğitim durumu ve başarı düzeyi gibi birçok faktörün kaygıyla ilişkili olduğu bilinmekle beraber sporcular üzerinde yapılan birçok araştırmada sporcu performansı ve kaygı arasında negatif yönde bir ilişki olduğu bulunmuştur Koehn (2013). Bu bağlamda salgın döneminde toplu olarak kullanılan ve spor merkezlerine giden sporcuların COVID-19'a yakalanma kaygısı oluşacağı kaçınılmaz bir durum olacağından, COVID-19 karşı gelişen korkuya neticesinde spor merkezine giden sporcuların korona virüse yakalanma kaygılarının incelenmesi amaçlanmıştır.

Yöntem

Araştırma Grubu

Araştırmaya pandemi öncesinde ve pandemi döneminde spor merkezlerine düzenli olarak gitmekte olan yetişkin bireyler katılmıştır. Katılımcılar araştırmaya katılmadan önce, yapılan

çalışmanın bilimsel bir amaçla yapıldığı bu bağlamda veri toplandığı belirtilmiş, verdikleri cevapların farklı yerlerde kullanılmayacağı ifade edilerek katılımcı onam formu alınmıştır. Bu bilinçlendirme doğrultusunda katılımcılar araştırmaya gönüllü olarak katılmışlardır. Katılımcıların seçiminde ölçüt örnekleme yönteminden yararlanılmış ve katılımcıların spor merkezlerine gitmekte olma kriteri ile araştırmaya dâhil edilmiştir. Araştırmada amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme kullanılmıştır. Google formlar üzerinden hazırlanmış olan anket bağlantısı spor merkezlerinden izin alınarak o merkezlerde spor yapan bireylere ulaştırılmış ve katılımları sağlanmıştır. Katılımcılar 18-45 yaşlar arasındaki 312 ($n=155$ kadın, $n=177$ erkek) sedanter bireyden meydana gelmektedir. Kafkas Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi 1 Temmuz 2021 tarih 2021/18 onay numaralı etik kurul kararı alınmıştır.

Veri Toplama Araçları

Veri toplama aracı olarak spor merkezine giden yetişkin bireylerin sosyo-demografik özellikleri hakkında bilgi toplamak amacıyla araştırmacının hazırladığı "Kişisel Bilgi Formu" ve "Sporcuların COVID-19 Yakalanma Kaygısı Ölçeği (SYTKYKÖ)" kullanılmıştır. Sporcuların COVID-19 Yakalanma Kaygısı Ölçeği (SYTKYKÖ): Tekkurşun ve ark. (2020) tarafından geliştirilen 16 madde ve 2 faktörden oluşan ölçek kullanılmıştır. SYTKYKÖ beşli likert tipindedir. Maddeler "Kesinlikle Katılmıyorum", "Katılmıyorum", "Kararsızım," "Katılıyorum," "Kesinlikle Katılıyorum" şeklinde sıralanmış; 1, 2, 3, 4, ve 5 şeklinde derecelendirilmiştir. Ölçekte yalnızca 2. madde olumsuz ifade içermektedir. İlk 11 maddeden oluşan Bireysel Kaygı faktöründen alınabilecek en düşük puan 11 olup, en yüksek puan 55'tir. Son 5 maddeden oluşan Sosyalleşme Kaygısı faktöründen alınabilecek en düşük puan 5 olup, en yüksek puan 25'tir. Ölçeğin tamamına ilişkin hesaplanan Cronbach Alpha katsayısı. 917, "Bireysel Kaygı" alt boyutuna ilişkin hesaplanan Cronbach Alpha katsayısı. 904 ve "Sosyalleşme Kaygısı" alt boyutuna ilişkin hesaplanan Cronbach Alpha katsayısı.816'dır. Elde edilen bu değerler araştırma için toplanan verilerin güvenilir olduğuna işaret etmektedir.

İstatistiksel Analiz

Veri toplama kullanılan 5'li likert türü ölçek öncelikle excelden Statistical Package for the Social Sciences Statistics 25'e (IBM SPSS Corp., Armonk, NY, ABD) aktarılmıştır. Kayıp değerlerin olmadığı görüldükten sonra normalliği bozan uç değer olup olmadığı Z skoru ile test edilmiştir. Normalliği bozacak türde ve sayıda uç değere rastlanmamıştır. Likert türü ölçek alt boyutları ve genel toplamı için yeniden düzenlenerek toplam puanları hesaplanmış, ayrı bir sütunda kodlanmıştır. Araştırmanın bulgularının oluşturulmasında betimsel istatistiklerden aritmetik ortalama, frekans ve yüzden yararlanılmıştır. Fark testlerinde ise hücre değeri 2 olan değişkenler için bağımsız gruplar t-testinden, hücre değeri 3 ve üzeri olan değişkenlerde ise tek yönlü varyans analizinden (ANOVA) yararlanılmıştır.

Bulgular

Spor merkezine giden yetişkin bireylerin COVID-19 yakalanma kaygısını inceleyen bu araştırmada sporcuların çeşitli demografik değişkenlerine göre korona virüse yakalanma kaygı düzeyleri arasındaki istatistiksel farklılıklara yönelik hangi testlerin yapılacağına karar verilmeden önce veri setinde yer alan bağımlı değişkenin normallik varsayımlarını karşılayıp karşılamadığı test edilmiştir.

Tablo 1'de araştırmaya katılan ve örnekleme oluşturan sporcuların demografik değişkenlerine göre dağılımları vardır. Dağılıma

Tablo 1.
Katılımcılara Ait Demografik Verileri (n=312)

Değişken	Açıklama	n	%
Cinsiyet	Kadın	155	46,7
	Erkek	177	53,3
Toplam		332	100,0
Kronik hastalık	Var	20	6,0
	Yok	312	94,0
Toplam		332	100,0
Yaş	10-20 yaş	56	16,9
	21-30 yaş	189	56,9
	31+ yaş	87	26,2
Toplam		332	100,0
Haftalık spor yapma sıklığı	Haftada 1 gün	40	12,0
	Haftada 2-3 gün	123	37,0
	Haftada 4-5 gün	76	22,9
	Haftada her gün	39	11,7
Toplam		332	100,0

bakıldığında erkek sporcuların sayısının ($n = 177$; %53,3) kadın sporculara göre ($n=155$; %46,7) olduğu görülmektedir. Herhangi bir kronik rahatsızlığı olan ve araştırmaya katılan sporcuların sayısı ($n=20$; %6,0) kronik rahatsızlığı olmayanlardan ($n=312$; %94,0) azdır.

Katılımcıların yaş aralığına göre dağılımına bakıldığında 21-30 yaş aralığında olanların sayısının ($n=189$; %56,9) en yüksek, 31+ yaştakilerin sayısının ikinci sırada ($n=87$; %26,2) ve son sırada ise 10-20 yaş aralığında ($n=56$; %16,9) olan sporcuların yer aldığı görülmektedir.

Haftalık spor yapma sıklığı değişkenine göre çoğunluk haftada 2-3 gün spor yapan sporculardadır ($n=123$; %37,0). İkinci sırada ise haftada 4-5 gün spor yapan sporcular ($n=76$; %22,9), üçüncü sırada ise hiç spor yapmayan sporcular ($n=54$;

%16,3), dördüncü sırada ise haftada 1 gün spor yapan sporcular ($n=40$; %12,0) ve son sırada ise her gün spor yapan sporcular ($n=39$; %11,7) yer almaktadır. Yaş aralığına bakıldığında 21-30 yaşlarında olan sporcuların en yüksek bireysel kaygı düzeyine ($X_{21-30\text{ yaş}} = 37,93$) sahip olduğu görülürken ikinci sırada 10-20 yaş aralığında olan sporcular ($X_{10-20\text{ yaş}} = 36,05$), üçüncü sırada ise 31 yaş ve üzerinde olan sporcular ($X_{31+\text{ yaş}} = 35,73$) yer almaktadır.

Tablo 2'de COVID-19 Yakalanma Kaygısı Ölçeğinin genel toplamı ve alt boyutlarının araştırmaya katılan sporcuların cinsiyetleri yönünden anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğine ilişkin yapılan bağımsız gruplar t-testi sonuçları görülmektedir. Tabloya göre COVID-19 Yakalanma Kaygısı ölçeğinin ilk alt boyutu olan "Bireysel Kaygı" ile sporcuların cinsiyetleri açısından anlamlı fark vardır [$t(330) = -2,964$, $p < ,05$]. Aritmetik ortalamalara

Tablo 2.
Korona Virüse (COVID 2019) Yakalanma Kaygısı Ölçeği ve Alt Boyutlarının Sporcuların Cinsiyetleri Yönünden Farklılığını Gösteren t-testi Sonuçları

Değişkenler	Cinsiyet	N	\bar{X}	SS	Sd	t	p	Cohen's d
Bireysel kaygı	Erkek	177	35,57	9,61	330	-2,964	,003	,33
	Kadın	155	38,72	9,72				
Sosyalleşme kaygısı	Erkek	177	13,64	5,14	330	-2,585	,010	,28
	Kadın	155	15,12	5,22				
Ölçek genel toplam	Erkek	177	49,22	13,38	330	-3,117	,002	,34
	Kadın	155	53,84	13,60				

göre erkek sporcuların ($\bar{X}_{\text{erkek}} = 35,57$) ortalaması, kadın sporculara ($\bar{X}_{\text{kadın}} = 38,72$) anlamlı şekilde göre düşüktür. Farklı anlatımla kadın sporcuların bireysel kaygı düzeyleri erkek sporculara göre anlamlı şekilde yüksektir. Anlamlı farktan dolayı yapılan etki büyüklüğü hesaplamasına göre (Cohen's d) orta düzeyde (.33) bir etki vardır. Yani cinsiyetin bireysel kaygıya etkisi anlamlı ve orta düzeydedir. COVID-19 Yakalanma Kaygısı Ölçeğinin ikinci alt boyutu olan "Sosyalleşme Kaygısı" ile sporcuların cinsiyetleri yönünden anlamlı fark vardır [$t(330) = -2,585$, $p < ,05$]. Aritmetik ortalamalara göre erkek sporcuların ($\bar{X}_{\text{erkek}} = 13,64$) ortalaması, kadın sporculara ($\bar{X}_{\text{kadın}} = 15,12$) anlamlı şekilde göre düşüktür. Anlamlı farktan dolayı hesaplanan etki büyüklüğü değerine göre (Cohen's d) düşük düzeyde (.28) bir etki vardır. Yani cinsiyetin sosyalleşme kaygısına etkisi anlamlı ve düşük düzeydedir.

COVID-19 Yakalanma Kaygısı Ölçeğinin genel toplam puanı ile sporcuların cinsiyetleri yönünden anlamlı fark vardır [$t(330) = -3,117$, $p < ,05$]. Aritmetik ortalamalara göre erkek sporcuların ($\bar{X}_{\text{erkek}} = 49,22$) ortalaması, kadın sporculara ($\bar{X}_{\text{kadın}} = 53,84$) anlamlı şekilde göre düşüktür. Diğer ifadeyle kadın sporcuların COVID-19 Yakalanma Kaygı düzeyleri erkek sporculara göre anlamlı şekilde yüksektir. Anlamlı farktan dolayı hesaplanan etki büyüklüğü değerine göre (Cohen's d) düşük düzeyde (.34) bir etki vardır. Yani cinsiyetin COVID-19 Yakalanma kaygısına etkisi anlamlı ve orta düzeydedir.

Tablo 3 incelendiğinde COVID-19 Yakalanma Kaygısı Ölçeğinin genel toplamı ve alt boyutlarının araştırmaya katılan sporcuların kronik rahatsızlığı bulunması yönünden anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğine ilişkin yapılan bağımsız gruplar t-testi sonuçları görülmektedir. Tabloya göre COVID-19 Yakalanma Kaygısı Ölçeğinin ilk alt boyutu olan "Bireysel Kaygı" ile sporcuların kronik rahatsızlığının bulunması açısından anlamlı fark vardır [$t(330) = 1,970$, $p \leq ,05$]. Aritmetik ortalamalara göre kronik rahatsızlığı olan sporcuların ($\bar{X}_{\text{var}} = 41,20$) ortalaması, kronik rahatsızlığı olmayan sporculara ($\bar{X}_{\text{yok}} = 36,77$) anlamlı şekilde göre yüksektir. Farklı anlatımla kronik rahatsızlığı olan sporcuların bireysel kaygı düzeyleri kronik rahatsızlığı olmayan sporculara göre anlamlı şekilde yüksektir. Anlamlı farktan dolayı yapılan etki büyüklüğü hesaplamasına göre (Cohen's d) orta düzeyde (.45) bir etki vardır. Yani sporcuların kronik rahatsızlığa sahip olmalarının bireysel kaygıya etkisi anlamlı ve orta düzeydedir. COVID-19 Yakalanma Kaygısı Ölçeğinin ikinci alt boyutu olan "Sosyalleşme Kaygısı" ile sporcuların kronik rahatsızlığının bulunması açısından anlamlı fark vardır [$t(330) = 2,823$, $p < ,05$]. Aritmetik ortalamalara göre kronik rahatsızlığı olan sporcuların ($\bar{X}_{\text{var}} = 17,50$) ortalaması, kronik rahatsızlığı olmayan sporculara ($\bar{X}_{\text{yok}} = 14,13$) anlamlı şekilde göre yüksektir. Farklı anlatımla kronik rahatsızlığı olan sporcuların sosyalleşme kaygısı düzeyleri kronik rahatsızlığı olmayan sporculara göre anlamlı şekilde yüksektir. Anlamlı farktan dolayı yapılan etki büyüklüğü hesaplamasına göre (Cohen's d) orta düzeyde (.65) bir etki vardır. Yani sporcuların

Tablo 3.
COVID-19 Yakalanma Kaygısı Ölçeği ve Alt Boyutlarının Sporcuların Kronik Hastalığı Olması Yönünden Farklılığını Gösteren t-Testi Sonuçları

Değişkenler	Kronik hastalık	N	\bar{X}	SS	Sd	t	p	Cohen's d
Bireysel kaygı	Var	20	41,20	6,70	330	1,970	,050	,45
	Yok	312	36,77	9,89				
Sosyalleşme kaygısı	Var	20	17,50	3,84	330	2,823	,005	,65
	Yok	312	14,13	5,23				
Ölçek genel toplam	Var	20	58,70	9,69	330	2,491	,013	,58
	Yok	312	50,91	13,75				

kronik rahatsızlığa sahip olmalarının sosyalleşme kaygısına etkisi anlamlı ve orta düzeydedir. COVID-19 Yakalanma Kaygısı Ölçeğinin genel toplam puanı ile sporcuların kronik rahatsızlığının bulunması açısından anlamlı fark vardır [$t(330)=2,491, p < ,05$]. Aritmetik ortalamalara göre kronik rahatsızlığı olan sporcuların ($\bar{X}_{var}=58,70$) ortalaması, kronik rahatsızlığı olmayan sporculardan ($\bar{X}_{yok}=50,91$) istatistiksel olarak anlamlı şekilde daha yüksektir. Diğer anlatımla kronik rahatsızlığı olan sporcuların Korona Virüse Yakalanma Kaygı düzeyleri kronik rahatsızlığı olmayan sporculara göre anlamlı şekilde yüksektir. Anlamlı farktan dolayı yapılan etki büyüklüğü hesaplamasına göre (Cohen's d) orta düzeyde (.58) bir etki vardır. Başka anlatımla sporcuların kronik rahatsızlığa sahip olmalarının Korona Virüse Yakalanma Kaygısına etkisi anlamlı ve orta düzeydedir.

Tablo 4 incelendiğinde, araştırmaya katılan sporcuların yaş aralıkları ile COVID-19 Yakalanma Kaygısı Ölçeğinin genel toplamı ve alt boyutları arasında anlamlı fark olup olmadığını gösteren tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonuçları görülmektedir. Tablo 4'e göre sporcuların yaş aralıkları ile COVID-19 Yakalanma Kaygısı Ölçeği ilk alt boyutu olan "Bireysel Kaygı" arasında istatistiksel olarak anlamlı fark yoktur [$F(2, 329)=1,937; p > ,05$]. Aritmetik ortalamalara bakıldığı zaman 21-30 yaş aralığındaki sporcuların daha yüksek bireysel kaygıya ($\bar{X}=37,93$) sahip olduğu görülmektedir. İkinci sırada 10-20 yaş aralığındaki sporcular ($\bar{X}=36,05$), son sırada ise 31+ yaştaki sporcular ($\bar{X}=35,66$) gelmektedir. Sporcuların yaş aralıkları ile COVID-19 Yakalanma Kaygısı Ölçeği ikinci alt boyutu olan "Sosyalleşme Kaygısı" arasında istatistiksel olarak anlamlı fark yoktur [$F(2, 329)=1,287; p > ,05$]. Aritmetik ortalamalara bakıldığı zaman 21-30 yaş aralığındaki sporcuların daha yüksek bireysel kaygıya ($\bar{X}=14,70$) sahip olduğu görülmektedir. İkinci sırada 31+ yaş aralığındaki sporcular ($\bar{X}=13,96$), son sırada ise 10-20 yaştaki sporcular ($\bar{X}=13,57$) gelmektedir. Sporcuların yaş aralıkları ile COVID-19 Yakalanma Kaygısı Ölçeği genel toplam puanı arasında istatistiksel olarak anlamlı fark yoktur [$F(2, 329)=1,981; p > ,05$]. Aritmetik ortalamalara bakıldığı zaman 21-30 yaş aralığındaki sporcuların daha yüksek bireysel kaygıya ($\bar{X}=52,64$) sahip olduğu görülmektedir. İkinci sırada 31+ yaş aralığındaki sporcular ($\bar{X}=49,63$), son sırada ise 10-20 yaştaki sporcular ($\bar{X}=49,62$) gelmektedir.

Tablo 5 incelendiğinde araştırmaya katılan sporcuların spor yapma süresi ile COVID-19 Yakalanma Kaygısı Ölçeğinin genel toplamı ve alt boyutları arasında anlamlı fark olup olmadığını gösteren tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonuçları görülmektedir.

Tablo 4.
Korona Virüse Yakalanma Kaygısı Ölçeği Genel Toplamı ve Alt Boyutlarıyla Sporcuların Yaş Aralıkları Arasındaki Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Değişken	Yaş Aralığı	n	\bar{X}	SS	Kareler Top.	df	Kareler Ort.	F	p
Bireysel kaygı	I- 10-20 Yaş	56	36,05	9,74	369,457	2	184,728	1,937	,146
	II-21-30 Yaş	189	37,93	9,91		329			
	III-31+ Yaş	87	35,66	9,44		331			
	Toplam	332	37,02	9,79					
Sosyalleşme kaygısı	I- 10-20 Yaş	56	13,57	5,04	70,037	2	35,019	1,287	,278
	II-21-30 Yaş	189	14,70	5,23		329			
	III-31+ Yaş	87	13,96	5,28		331			
	Toplam	332	14,32	5,22					
Ölçek genel toplam	I- 10-20 Yaş	56	49,62	13,51	736,293	2	368,146	1,981	,140
	II-21-30 Yaş	189	52,64	13,79		329			
	III-31+ Yaş	87	49,63	13,34		331			
	Toplam	332	51,34	13,67					

Tablo 5.
Korona Virüse Yakalanma Kaygısı Ölçeği Genel Toplamı ve Alt Boyutlarıyla Sporcuların Haftalık Spor Yapma Sıklığı Arasındaki Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Değişken	Spor Yapma Süresi	n	\bar{X}	SS	Kareler		F	p	
					Top.	df			
Bireysel kaygı	0-1 yıl Arası	103	37,36	9,56	132,619	4	132,619	1,393	,236
	2-3 yıl Arası	68	37,88	10,10		327			
	4-5 Yıl Arası	40	39,17	10,75		331			
	6-7 Yıl Arası	25	34,56	9,59					
	8 Yıl ve üstü	96	35,85	9,30					
	Toplam	332	37,04	9,78					
Sosyalleşme kaygısı	0-1 yıl Arası	103	14,78	4,93	25,759	4	25,759	0,944	,439
	2-3 yıl Arası	68	14,01	5,70		327			
	4-5 Yıl Arası	40	15,12	5,59		331			
	6-7 Yıl Arası	25	14,76	4,85					
	8 Yıl ve üstü	96	13,64	5,10					
	Toplam	332	14,33	5,22					
Ölçek genel toplam	0-1 yıl Arası	103	52,15	13,44	216,637	4	216,637	1,162	,327
	2-3 yıl Arası	68	51,89	14,35		327			
	4-5 Yıl Arası	40	54,30	15,32		331			
	6-7 Yıl Arası	25	49,32	11,99					
	8 Yıl ve üstü	96	49,50	13,01					
	Toplam	332	51,37	13,66					

Tabloya göre sporcuların spor yapma süresi ile COVID-19 Yakalanma Kaygısı Ölçeği ilk alt boyutu olan "Bireysel Kaygı" arasında istatistiksel olarak anlamlı fark yoktur [$F(4, 327)=1,393; p > ,05$]. Aritmetik ortalamalara bakıldığı zaman 4-5 yıldır spor yapan sporcuların ($\bar{X}=37,73$) en yüksek bireysel kaygıya sahip olduğu görülmektedir. İkinci sırada 2-3 yıldır spor yapan sporcular ($\bar{X}=37,88$), üçüncü sırada 0-1 yıldır spor yapan sporcular ($\bar{X}=37,36$), dördüncü sırada 8 yıl ve üzeri süredir spor yapan sporcular ($\bar{X}=35,85$) ve son sırada ise 6-7 yıldır spor yapan sporcular ($\bar{X}=34,56$) gelmektedir. Sporcuların spor yapma süresi ile Korona Virüse (COVID-19) Yakalanma Kaygısı ölçeği ikinci alt boyutu olan "Bireysel Kaygı" arasında istatistiksel olarak anlamlı fark yoktur [$F(4, 327)=0,944; p > ,05$]. Aritmetik ortalamalara bakıldığı zaman 4-5 yıldır spor yapan sporcuların ($\bar{X}=15,12$) en yüksek bireysel kaygıya sahip olduğu görülmektedir. İkinci sırada 0-1 yıldır spor yapan sporcular ($\bar{X}=14,78$), üçüncü sırada 6-7 yıldır spor yapan sporcular ($\bar{X}=14,76$), dördüncü sırada 2-3 yıldır spor yapan sporcular ($\bar{X}=14,01$) ve son sırada ise 8 yıl ve üzeri süredir spor yapan sporcular ($\bar{X}=13,64$) gelmektedir.

Sporcuların spor yapma süresi ile COVID-19 Yakalanma Kaygısı Ölçeği genel toplam puanı arasında istatistiksel olarak anlamlı fark yoktur [$F(4, 327)=1,162; p > ,05$]. Aritmetik ortalamalara bakıldığı zaman 4-5 yıldır spor yapan sporcuların ($\bar{X}=54,30$) en yüksek bireysel kaygıya sahip olduğu görülmektedir. İkinci sırada 0-1 yıldır spor yapan sporcular ($\bar{X}=52,15$), üçüncü sırada 2-3 yıldır spor yapan sporcular ($\bar{X}=51,89$), dördüncü sırada 8+ yıldır spor yapan sporcular ($\bar{X}=49,50$) ve son sırada ise 6-7 yıldır süredir spor yapan sporcular ($\bar{X}=49,32$) gelmektedir.

Tartışma

Araştırmada spor merkezine giden yetişkin bireylerin COVID-19'a yakalanma kaygılarını yaş, cinsiyet, kronik hastalığının olup olmadığı ve haftalık spor yapma sıklığı göre analiz edilmiştir. Literatürde mevcut ölçeğin kullanıldığı çok fazla araştırma bulunmadığından benzer çalışmalardan yararlanılmıştır.

Tablo 2'de COVID-19 Yakalanma Kaygısı Ölçeğinin genel toplam ve alt boyutlarının araştırmaya katılan sporcuların cinsiyetleri

yönünden anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğine ilişkin yapılan bağımsız gruplar t-testi sonuçlarına göre kadınların erkek bireylerden ölçek genel toplamı bakımından daha fazla kaygılı oldukları görülmektedir. Amen (2008) kadın ve erkek sporcuların kaygı düzeyleri üzerine yapmış olduğu çalışmada olduğu gibi COVID-19 Yakalanma Kaygısı Ölçeğinin ilk alt boyutu olan "Bireysel Kaygı" ile sporcuların cinsiyetleri açısından kadınların erkeklerden daha fazla bireysel kaygı duydukları görülmektedir. Tezer (2018) çalışmasında kadın dağcılarının erkeklerle oranla daha fazla kaygı duymalarının kadınların erkeklerden daha fazla nörotik olmasından kaynaklandığı gösterilmektedir. Başka bir araştırmada ise yine sporcuların COVID-19'a yakalanma kaygısının kadınlarda daha fazla olduğu tespit edilmiştir Ağduman (2021). Yine farklı bir çalışmada beden eğitimi öğretmenliği ve antrenörlük bölümü eğitimi alan sporcu kimliği olmayan öğrencilerinde yeti tip korona virüse yakalanma kaygıları incelenmiş, kadınların erkeklerle oranla daha fazla olduğu görülmüştür İnce (2021). Bunlara ek olarak bireysel ve takım sporcularının müsabaka öncesi ve sonrası durumluk ve sürekli kaygı düzeylerinin karşılaştırılmasında anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir Civan (2010). Ayrıca Başaran ve ark. (2009) yapmış oldukları sporcularda durumluk ve sürekli kaygı düzeylerinin bazı değişkenlere göre incelenmesi çalışmasında erkek sporcuların kadın sporculara oranla daha fazla kaygı düzeyine sahip oldukları görülmüştür. Güler ve Cicioğlu (2021) yapmış oldukları çalışmada sedanter kadın ve erkek bireylerin spor yapan kadın erkek bireye oranla korona virüse yakalanma bireysel kaygı düzeylerini daha yüksek olduğunu göstermiştir. Bireysel kaygı bakımından kadınların erkeklerden istatistiksel olarak daha yüksek kaygı düzeyine sahip olmasına, olaylar karşısında kadın bireylerin erkek bireylerden daha duygusal yaklaşımları sebep olarak gösterilebilir.

Araştırmaya katılan sporcuların yaş aralıkları ile COVID-19 Yakalanma Kaygısı Ölçeğinin genel toplamı ve alt boyutları arasında anlamlı fark olup olmadığını gösteren Tablo 3. incelendiğinde sporcuların yaş aralıkları ile COVID-19 Yakalanma Kaygısı Ölçeği ilk alt boyutu olan "Bireysel Kaygı" ve ikinci alt boyutu olan "Sosyal Kaygı" arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmamıştır. Erbaş ve Küçük (2012) çalışmasında aritmetik ortalamaya göre yaş aralığı bakımından 21-30 yaşlarında olan sporcuların en yüksek bireysel kaygı düzeyine sahip olduğu görülürken ikinci sırada 10-20 yaş aralığında olan sporcular, üçüncü sırada ise 31 yaş ve üzerinde olan sporcular yer aldığını rapor etmiştir. Üst düzey basketbol sporu yapan bireylerin yaşlarını kronolojik olarak sıraladığında kaygı düzeylerinde anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Aynı şekilde güreşçiler üzerine yapılan bir çalışmada yaşa göre kaygı düzeylerinde anlamlı bir değişiklik bulunmadığı rapor edilmiştir Türkçapar (2012). Rapor edilen bu sonucun çalışmamızla çalışmış olmasının nedenin spor merkezlerine gelen bireylerin çoğunlukla 21-30 yaş aralığında olmasına bağlayabiliriz. Ayrıca yapılan bir başka çalışmada ise yaş artışıyla kaygı düzeyi arasında negatif bir korelasyon olduğu rapor edilmiştir. Yapılan araştırmalara baktığımızda salgın durumunda yaş faktörü ile kaygı düzeyleri arasında pozitif bir korelasyon olduğunu bunun da COVID-19'dan etkilenen bireylerin yaş artışlarıyla doğru orantılı olmasına bağlayabiliriz.

Tablo 5'e göre sporcuların haftalık spor yapma sıklığı ile COVID-19 Yakalanma Kaygısı Ölçeği ilk alt boyutu olan "Bireysel Kaygı" arasında istatistiksel olarak haftada bir gün spor yapan sporcularla haftada her gün spor yapan sporcular arasında anlamlı farklılık olduğunu ve aritmetik ortalamalara göre anlamlı farklılık haftada bir gün spor yapan sporcular lehine olduğunu söyleyebiliriz. Yani haftada bir gün spor yapan sporcuların bireysel kaygı düzeyleri anlamlı şekilde yüksektir. Benzer şekilde haftada 2-3 gün spor

yapan sporcularla haftada 4-5 gün ve her gün spor yapan sporcular arasında istatistiksel olarak anlamlı fark vardır ve bu anlamlı farklılık aritmetik ortalamalara göre haftada 2-3 gün spor yapan sporcular lehinedir. Korkmaz ve Tuna (2020) fitness yapan bireylerin haftalık spor yapma sıklığına göre kaygı düzeylerinde anlamlı bir farklılık olduğunu ve bu farklılığın haftada 3-6 kez spor yapan bireylerin ayda 1-3 kez spor yapan bireylere oranla kaygı düzeylerinin düşük olduğunu söylemiştir Ayrıca Eroğlu ve ark (2017) aktivite sıklığı düşük olan bireylerde sosyal görünüş kaygısının daha yüksek olabileceğini ifade etmiştir. Bu bulgular mevcut çalışma bulguları ile paralellik göstermektedir.

Kronik hastalık durumuna göre Tablo 5'i incelediğimizde aritmetik ortalamalara göre kronik rahatsızlığı olan sporcuların ortalaması, kronik rahatsızlığı olmayan sporculara anlamlı şekilde göre yüksektir. Farklı anlatımla kronik rahatsızlığı olan spor yapan bireylerin bireysel kaygı düzeyleri kronik rahatsızlığı olmayan bireylere göre anlamlı şekilde yüksektir. Yani sporcuların kronik rahatsızlığa sahip olmalarının bireysel kaygıya etkisi anlamlı ve orta düzeydedir. Deveci (2012) yapmış olduğu bir çalışmada kronik hastalığı olan bireylerin olmayanlara oranla daha yüksek kaygı düzeyine sahip olduğunu söylemiştir. Çalışmamızı destekleyen bir başka çalışmada ise Şimşekoğlu ve Mayda (2016) yine kronik hastalığı bulunan bireylerin kronik hastalığı olmayan bireylere oranla bireysel kaygı düzeylerinin daha yüksek olduğunu belirtmiştir. Yine COVID-19 Yakalanma Kaygısı Ölçeğinin ikinci alt boyutu olan "Sosyalleşme Kaygısı" ile sporcuların kronik rahatsızlığının bulunması açısından anlamlı fark olduğunu ve aritmetik ortalamalara göre kronik rahatsızlığı olan sporcuların ortalaması, kronik rahatsızlığı olmayan sporculara anlamlı şekilde yüksektir. Farklı anlatımla kronik rahatsızlığı olan sporcuların sosyalleşme kaygısı düzeyleri kronik rahatsızlığı olmayan sporculara göre anlamlı şekilde yüksektir. Özen (2004) yapmış olduğu bir çalışmada kronik hastalığı olan öğrencilerin kaygı puanlarının kronik hastalığı olmayanlara oranla daha yüksek olduğunu belirtmiştir. Yine Şimşekoğlu ve Mayda (2016) çalışmasında çalışmamızda bulduğumuz sonuçları destekler nitelikte sonuçlar bulunmuştur.

Sonuç ve Öneriler

Korona virüs salgını döneminde spor merkezlerine giden bireylerin hastalığa yakalanma korkusu sebebiyle spor merkezlerine gitmemeleri ve uzun süren evde kalma süresine bağlı olarak yüksek kaygı düzeyinin oluşturacağı olumsuz durumları engelleyebilmek için destek hizmetlerinden yararlanmalarını ve antrenörlerin bu konuda gerekli bilgiye sahip olmaları spor merkezlerine giden bireylerin yaşam kalitesinin artırılması ve hızlı bir toparlama evresinden geçmesi için son derece önemlidir. Özellikle spor merkezlerinin günlük sterilizasyonunun yapılması, yarım kapasite ile çalışılması ve spor merkezine giden bireylerin mesafeye dikkat ederek egzersiz yapmaları korona virüsün bu merkezlerde yayılmasını önemli ölçüde engelleyecektir ve bu durum kaygı düzeyleri üzerinde de etki gösterecektir. Ayrıca destek hizmetlerinin ve antrenörlerin vereceği bilgi ışığında spor merkezlerine giden bireylerin daha sağlıklı karar almalarına yardımcı olacaktır.

Etik Komite Onayı: Bu çalışma için etik komite onayı Kafkas Üniversitesi'nden (Tarih: 1 Temmuz 2021, Sayı: 2021/18) alınmıştır.

Katılımcı Onamı: Katılımcı onamı çalışmaya katılan tüm katılımcılardan alınmıştır.

Hakem Değerlendirmesi: Dış bağımsız.

Yazar Katkıları: Fikir– M.Ş.G.; Tasarım – K.B.; Denetleme – K.B.; Kaynaklar – M.Ş.G.; Malzemeler – K.B.; Veri Toplanması ve/veya İşlemesi – K.B.; Analiz ve/veya Yorum – K.B.; Literatür Taraması – M.Ş.G.; Yazıyı Yazan – K.B.; Eleştirel İnceleme – K.B.; Diğer – M.Ş.G., K.B.

Çıkar Çatışması: Yazarlar çıkar çatışması bildirmemişlerdir.

Finansal Destek: Yazarlar bu çalışma için finansal destek almadıklarını beyan etmişlerdir.

Ethics Committee Approval: Ethics committee approval was received for this study from the ethics committee of Kafkas University (Date: July 1, 2021, Number: 2021/18).

Informed Consent: Written informed consent was obtained from all participants who participated in this study.

Peer-review: Externally peer-reviewed.

Author Contributions: Concept – M.Ş.G.; Design – K.B.; Supervision – K.B.; Resources – M.Ş.G.; Materials – K.B.; Data Collection and/or Processing – K.B.; Analysis and/or Interpretation – K.B.; Literature Search – M.Ş.G.; Writing Manuscript – K.B.; Critical Review – K.B.; Other – M.Ş.G., K.B.

Declaration of Interests: The authors declare that they have no competing interest.

Funding: The authors declared that this study has received no financial support.

Kaynaklar

- Ağduman, F. (2021). Sporcuların pandemi döneminde Covid-19'a yakalanma kaygı düzeylerinin incelenmesi. *Germanica Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 2(1), 1–14.
- Amen, D. (2008). *Healing the hardware of the soul: How making the brain-soul connection can optimize your life, love, and spiritual growth*. Simon and Schuster.
- Başaran, M. H., Taşğın, Ö., Sanioğlu, A., & Taşkın, A. K. (2009). Sporcularda durumluk ve sürekli kaygı düzeylerinin bazı değişkenlere göre incelenmesi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 21, 533–542.
- Çevik, A. (1993). *Yaygın anksiyete Bozukluğu Kliniği*, 11 (ss. 25–26). Anksiyete Bozuklukları Sempozyumu Cumhuriyet Üniversitesi Tıp Fakültesi Basımevi.
- Civan, A., Arı, R., Görücü, A., & Özdemir, M. (2010). Bireysel ve takım sporcularının müsabaka öncesi ve sonrası durumluk ve sürekli

- kaygı düzeylerinin karşılaştırılması. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 7(1), 193–206.
- Deveci, S. E., Çalmaz, A., & Açıık, Y. (2012). Doğu Anadolu'da yeni açılan bir üniversitenin öğrencilerinde kaygı düzeylerinin sağlık, sosyal ve demografik faktörler ile ilişkisi. *Dicle Tıp Dergisi*, 39(2), 189–196.
- Ekenci, G., & İmamoğlu, A. F. (Eds). (2002). *Spor İşletmeciliği* (s. 27). Nobel Yayın Dağıtım.
- Ekren, N., & Çağlar, A. B. (2003). Spor ekonomisi: Teorik bir çerçeve. *Active Dergisi*, 32, 17–25.
- Erbaş, M. K., & Küçük, V. (2012). Üst düzey basketbolcularda durumluk kaygı düzeylerinin farklı değişkenlere göre karşılaştırılması. *Selçuk Üniversitesi. Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 14(2), 257–261.
- Eroğlu, S. Y., & Acet, M. (2017). İşitme engelli öğrencilerin spor yapma değişkenine göre sosyal görünüş kaygısı ile yaşam kalitesi düzeylerinin incelenmesi. *Türkiye Klinikleri Journal of Sports Sciences*, 9(2).
- Güdü, N. (2008). *Fitness salonlarına giden bireylerin beklentileri (Bursa İli Örneği)* (Tez No: 2008-044) [Yüksek Lisans Tezi, Afyonkarahisar Kocatepe Üniversitesi].
- Güler, H., & Cicioğlu, H. İ. (2021). Investigation of individual anxiety levels of sedentary and athletes in the novel coronavirus: Sedanter ve sporcuların yeni tip koronavirüse yakalanmada bireysel kaygı düzeylerinin incelenmesi. *Journal of Human Sciences*, 18(1), 67–75. [CrossRef]
- İnce, U. (2021). Pandemi sürecinde beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrenci adaylarının Covid-19 korku düzeylerinin incelenmesi. *Journal of ROL Sport Sciences*, 2(1), 50–59.
- İrgil, E., & Özen, N. S. (2004). *Uludağ üniversitesi öğrencilerinde anksiyete görülme sıklığı ve sosyo-demografik özellikleri ile karşılaştırılması*. <https://acikerisim.uludag.edu.tr/handle/11452/31594>.
- Koehn, S. (2013). Effects of confidence and anxiety on flow state in competition. *European Journal of Sport Science*, 13(5), 543–550.
- Korkmaz, M., & Tuna, U. S. L. U. (2020). Fitness yapan bireylerin benlik saygısı, sosyal görünüş kaygısı ve sosyalleşme düzeyleri arasındaki ilişkilerin incelenmesi. *Spor Eğitim Dergisi*, 4(3), 1–18.
- Manav, F. (2011). Kaygı kavramı. *Toplum Bilimleri Dergisi*, 5(9), 201–211
- Şimşekoğlu, N., & Mayda, A. S. (2016). Bir üniversite hastanesinde görevli hemşirelerin sağlıklı yaşam biçimi davranışları ve sağlık kaygısı düzeyleri. *Düzce Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 6(1), 19–29.
- Tekkurşun Demir, G., Cicioğlu, H., & İlhan, E. (2020). Sporcuların yeni tip koronavirüse (Covid-19) yakalanma kaygısı ölçeği (SYTKYKÖ): Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Journal of Human Sciences*, 17(2), 458–468.
- Türkçapar, Ü. (2012). Güreşçilerin farklı değişkenler açısından sürekli kaygı düzeylerinin incelenmesi. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 32(1), 129–140.
- Yetim, A. A. (2019). *Sosyoloji ve Spor*. Gazi kitabevi, 8. Baskı, 155.